

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonaë, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

Caput VI. Quid agendum post Missam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

non cognovit! In propria venit, & sui eum non receperunt: ne & hæc forsitan in te locum habeant, quod ne contingat, Deum precaberis & timebis. In ultimis denique verbis attendes, quod dicitur, *Dedit eis potestatem Filios Dei fieri*, & hoc in te adimpleri rogabis: & quia verbum divinum plenum est gratiæ & veritatis, ex hac plenitudine ubertim haurire satages, quicquid tibi ad salutem & perfectionem est necessarium.

CAPUT VI.

Quid agendum post Missam.

S. I.

Discessus Sacerdotis ab Altari, & quædam exercitia post Missam.

Quia finis bonorum operum debet esse gratiarum actio, ab Altari post sacrum discessurus Canticum incipis trium puerorum, quo ad gratias pro tanto beneficio Deo agendas omnes creaturas invitās. Ipsum itaque recitabis dum pergis in sacrarium, dum te sacris vestibus exuis, omni possibili devotione atque ardentissimo affectu Deum benedicendi & super-exaltandi propter ipsius infinitam bonitatem. Quo absoluto in persona Ecclesiæ, quæ illo concludi sacrificium præcepit, in locum te recipies ab omni strepitu & distractione remotum, in quo clauso ostio cordis tui, cæterisque cogitationibus exclusis, soli Deo vacabis, nec ab eo recedes, donec benedixerit tibi. Sunt quædam orationes variis affectibus plene, post Missam recitandæ, quas Sancti Doctores Thomas & Bonaventura composuerunt. Has si devotè & sedatè recitaveris, ponderatis verbis & sensibus, non erunt inutiles & infructuosæ. At si eas celeriter percurreris, ut nonnulli solent, statimque recesseris, nullâ protractâ cum Christo morâ, vide & considera, quàm plene tuæ conscientiæ satisfacias. Nullum certe pietatis sensum habere convincitur, qui non libenter cum Deo manet. Nec valent prætextus negotiorum vel studii, quibus se repidi excusant: quod enim gravius & utilius negotium, quàm de animæ salute cum Deo tractare? Vel quid possunt docere libri, quod non Deus præsens melius doceat? Sicut igitur post prandium necessaria est quies à negotiis & laboribus, ut natiuus

calor cibum subigat, & in substantiam alimenti convertat; ita post hoc convivium quies requiritur ab externis & humanis occupationibus, ut divinum Sacramentum vim suam & virtutem in animam diffundat.

Et primò quidem diversarum virtutum actus elicies: *Fidei*, confitendo Christum à te susceptum esse verè Deum & hominem, cujus divinitati & humanitati ea omnia convenient, quæ credit & docet Ecclesia. *Spei*, sperando ab eo multa bona naturæ, gratiæ, & gloriæ. *Charitatis*, elicitò erga illum ferventissimo amoris affectu: gaudendo quod ejus Divinitas tantæ sit eminentiæ, ut nullo modo comprehendi possit; dolendo quod tot peccata contra illum & tu olim commiseris, & passim committantur. *Humilitatis*, considerando quis venerit, & ad quem; ponderando magnitudinem hujus beneficii, attentis peccatis tuis præteritis, statu præsentis, & perfectissimo gradu vitæ spiritualis, ad quem tendere debes, & à quo adhuc longissimè distas. *Desiderii & Zelii*, optando ut cessent peccata, impii convertantur, justi multiplicentur & proficiant, & Deus ab omnibus glorificetur.

Deinde quinque sensus internos animæ circa Dominum præsentem exercebis. Et primò inspicere illum in te, ejus majestatem, & splendorem, manusque, pedes, & latus cum quinque splendidissimis vulneribus: aspice quod ipse sit Deus, splendor paternæ gloriæ, & figura substantiæ ejus, tam excellentis pulchritudinis, ut omnes ipsum videntes beatos faciat. Concipe affectus nunc reverentiæ & humilitatis avertens oculos à conspectu tantæ Majestatis: mox gaudii & exultationis: tum laudis, & gratiarum actionis. 2. Audi quid loquatur in te, & disce ab eo veram morum emendationem, & veras virtutes. 3. Percipe odorem virtutum ejus & post eum curre, atque illum imitare: considera quoque, quanta sit fragrantia oblatis Sacrificii, quod suavissimè olet ætérno Patri. 4. Gusta quàm suavis sit Dominus, & dulcissimo convivio corporis & sanguinis ejus recreatus, propone mundi vilissimos cibos nunquam amplius degustare: cumque ipse sit summa jucunditas, statue de cætero non affici erga aliquam creaturam. 5. Tange eum, & ora ut perfluret cor tuum & omnia interiora tua, & virtus de ipso exeat ad sanandum & vivificandum quicquid morbidum & vitiosum in te repererit: Pere etiam humiliter osculum ejus & dic cum sponsa, *Osculetur me osculo oris sui*, & suspira ad intimam cum ipso unionem. Oscula quoque.

quoque spiritualia figes pedibus, manibusque transfixis, & cæteris membris, quæ gravioribus tui causâ doloribus & vulneribus excruciatæ fuerunt.

His demum alia exercitia adjunges, vel quæ infra describuntur, vel quæ tibi devotio suggererit; quibus peractis, singulari curâ cor tuum & sensus custodire satages, tantam Dei dignationem crebrò per diem in memoriam revocabis, piis affectibus & aspirationibus acceptam gratiam conservabis, atque in omnibus te ita geres, ut in Christum, quem suscepisti, omnino transformatus videaris, virtutum ipsius imitatione, morum gravitate, & rerum omnium abdicati-
one.

§ II.

Actus Amoris post Missam.

AMo te, Domine Jesu, jucunditas mea & requies mea; amo te summum & unicum bonum meum ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima, ex totis viribus meis: & si tu vides me in hoc deficere, saltem desidero amare te: & si satis id non opto, saltem desidero id multum desiderare. Succende, Domine, igne tuo ardentissimo viscera mea; & quandoquidem non nisi amorem petis à me, da quod jubes, & jubere quod vis. Nisi enim dederis mihi velle & perficere, peribo utique in infirmitate mea. Sonet vox tua in auribus meis, vox illa dulcissima & efficacissima; Volo: nam si vis potes me mundare & illuminare; potes me ad supremum amoris gradum elevare. Sicut voluisti pro me pati & mori, ita etiam velis ut appareat in me fructus Passionis & mortis tuæ. Memento verbi tui sermo tuo, in quo mihi spem dedisti: Tu enim dixisti, qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet & ego in eo. O dulcissimum verbum, tu in me & ego in te! ô quantus amor, tu in me vilissimo peccatore, & ego in te, Deus meus, cujus Majestas incomprehensibilis est! Unum est mihi necessarium, & hoc solum quaero, in te vivere, in te quiescere, à te nunquam separari. Felix est, qui te quaerit, felicior qui te possidet; felicissimus, qui in hac possessione perseverat & moritur. O dies infelices, quos turpiter transégi diligens vanitatem, & recedens à te! Et nunc Domine, qui venisti in hunc mundum, ut peccatores salvos faceres, redime animam meam in sola fiducia miserationum tuarum respirantem, & aufer à

me omnia amoris tui impedimenta. Procul sit à me omnis terrena delectatio, nihil sapiat mihi, nihil me alliciat nisi tu. Vive & regna semper in me, fidelissime amator animæ meæ, in te enim sunt omnia bona, & jam deinceps paratus sum omnia potius mala perpeti, quam ut unquam cessem amare te. O corpus sacratissimum quinque vulneribus sauciatum, pone te ut signaculum super cor meum, & imprime illi charitatem tuam. Obsigna pedes meos, ut sequar vestigia tua: obsigna manus, ut bona semper opera exerceam: obsigna latus, ut ferventissimos amoris tui actus proferam in æternum. O sanguis pretiosissime, qui omnem hominem abluis & purificas, lava animam meam, & pone signum in faciem meam, ut nullum præter te amatorem admittam. O dulcedo cordis mei, & vita animæ meæ, sicut tu in Patre, & Pater in te est; ita ego per gratiam tuam unus tecum sim amore & voluntate: mihi que mundus crucifixus sit, & ego mundo. Amen.

§ III.

Gratiarum Actio post Missam.

Gratias tibi ago, benignissime Deus, quod me vilissimum peccatorem admittere dignatus sis ad vivificum tuæ mensæ convivium. Ecce quis sum ego pulvis & cinis, ut apponeres erga me cor tuum, inclinans Cælos tuos & descendens, ut sanguine tuo purissimo sordes meas lavares, & deficientem præ fame animam meam non Mannâ de Cælo, sed carne tuâ immaculatâ reficeres & satiares. Si Cæli Cælorum te capere non possunt, & Angeli non sunt mundi in conspectu tuo, quis ego sum, & quæ domus mea, ut ad me venire, & indignis manibus meis contrectari, ac in me commorari volueris? Quid in me invenisti, Rex tremendæ majestatis, quod à Templo gloriæ tuæ traheret te, & descendere faceret in abyssum miseriarum? Vos Angeli sancti, Vos omnes electi Dei, venite, audite, & narrabo vobis, quanta fecit Deus animæ meæ: cum enim essem pauper & abominabilis, nec auderem oculos meos levare ad Cælum præ multitudine iniquitatum mearum, ille me de pulvere suscitavit, erexit de stercore, ut sederem cum Principibus & de mensa ejus comederem omnibus diebus vitæ meæ. Gratias illi agite ex me vos amici mei fidelissimi: ego enim puer sum non annis sed sensu; & nescio loqui, nec verba invenio, quibus possim, ut par
est,

est, tam copiosum munus gratiæ extollere & prædicare. Quis enim amor infinitæ charitati ejus à me reddi potest, qui frigus & gelu dici, non autem amor mereatur? Quæ laus, quæ adoratio, quale obsequium meum erit, quod nullum non reddat infinita ejus perfectio & dignitas; & ima ac summa indignitas mea? Sed tu Domine miserator & clemens, & immensæ bonitatis, tu nosti figmentum meum, nec despicias humillimam gratiarum actionem, quam tibi offero de paupertate mea, & sacrificium laudis meæ honorificabit te. Tua est magnificentia, tua est gloria, & tibi laus in perpetuas æternitates pro tam excelso & incomparabili beneficio. Tibi laudes concinant, tibi mecum gratias agant universi populi, tribus & linguæ; omnes Angeli & Sancti tui, quoniam misericordia tua magnificata est super me, & miserationes tuæ super omnia opera tua. Jubilent tibi omnes creaturæ, quæcunque Cæli, terræ, & abyssi ambitu continentur, & laudem tibi perpetuam dicant, quæ à te exiens in te refluat omnium rerum principium & finem. Jubilent tibi & gratias agant cor meum & anima mea, vires, sensus, potentia, & omnia membra corporis mei: tibi que soli sit honor & gloria, à quo, per quem, & in quo omnia: qui es Deus benedictus & laudabilis in sæcula sæculorum. Amen.

S. IV.

Oblatio post Missam.

Servus tuus ego sum, Domine Deus meus, & pro tributo servitutis meæ aliquid tibi offerre vellem, quod Majestate tuâ dignum & acceptabile foret: sed excedit omnem facultatem meam debitum meum, quia tantum tibi debeo, quanti tu vales, qui infinitus es. Et ex me quidem nihil possum, nihil sum: habeo tamen ex gratia tua donum præclarissimum, quod nullo modo recusare potes: habeo dilectissimum Filium tuum Dominum meum Jesum Christum, qui ita se mihi communicavit, ut ego in illo & ille in me sit. Quare verba Prophetæ tui aptissimè usurpabo & dicam: *Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt. Nomini sancto ejus.* Ipse enim Filius tuus dignè pro me nomini tuo benedicet, teque amabit & glorificabit, nam intra me sacramentaliter existens factus est unum mecum, & ego unum cum illo. Illum igitur offero tibi velut thymiana suavissimi odoris ad maximam tui gloriam & honorem, in gratia-

rum actionem pro universis beneficiis tuis; in remissionem peccatorum meorum & totius mundi, ad impetrandum mihi & omnibus, pro quibus oravi & orare debeo, omnia subsidia vitæ temporalis & æternæ, & pro animabus omnium Fidelium defunctorum. Suscipe, Domine, cum hac sacratissima oblatione animam meam, & corpus meum, omnes vires & affectus meos, ut sint perpetuum holocaustum jugiter ardens Majestatis tuæ. Præsta, ut deinceps nec membra, nec sensus, nec potentias, nec vitam habeam, nisi ut te amem, & serviam tibi. Tu sapientia mea; tu lux mea; tu fortitudo mea, & robur meum: doce me, illumina me, corrobora me, ut cognoscam & faciam voluntatem tuam. Offero me tibi in servum perpetuum, meque totum resigno in beneplacitum tuum, abjectâ de me omni curâ & sollicitudine. Quidquid mihi evenire permiseris, à Divina manu tua amantissimè suscipiam. In tempore & in æternitate id volo, quod tu ab æterno de me decrevisti, sive prosperum illud sit, sive adversum. Vivat semper, & regnet super me beneplacitum tuum, quod in omni verbo, actione, cogitatione, & levissimo quoque motu implere desidero. Domine ante te omne desiderium meum, & genitus meus à te non est absconditus. Desunt enim mihi verba, quibus explicem affectum meum, sed projicio me in ardentissimam fornacem amoris tui, quo succensus ad me venire dignatus es, & mansionem apud me facere. Succende me Domine, inflamma cor meum, viscera combure, ut jugiter tibi ardeam, in te vivam, & in te moriar. Amen.

S. V.

Positiones post Missam.

Dulcissime amator, Domine Jesu Christe, qui me corpore tuo immaculato, & pretiosissimo sanguine refecisti, ignosce obsecro indignitati meæ, & quidquid deliqui in hujus Missæ celebratione, misericorditer indulge. Agnosco enim & confiteor præsumptionem meam, quia ad hoc tremendum mysterium accedere ausus sum sine debita præparatione, reverentia, humilitate, & charitate. Respice in me oculis misericordiæ tuæ, & supple excessu meritorum tuorum meam nimiam imperfectionem. Heu quoties venisti ad me, ut pauperrimam animam meam donis tuis locupletares? Ego autem contempsi te, & abii in regionem dissimilitudinis post prava desideria cordis mei. Cumque inuti-

liter.

liter dissipatâ omni substantiâ ad te nudus & fame consumptus reversus sum, tu suscepisti me, & omnium iniquitatum mearum oblitus es. Bonum mihi quod amasti me amore æterno & infinito: nisi enim infinita esset bonitas tua, nullo modo posses tolerare miseriam meam. Vincat igitur & absorbeat bonitas tua malitiam meam. Riga me lacrymis, quas sudisti pro me; unge me myrrhâ doloris tui, astringe vinculis, ablue sanguine, cruce erige, morte vivifica. Penetret amor tuus viscera mea, & omnem alienum amorem expellat. Abscedat phantasmatum multitudo, meque totum in te transforma, ut in te pereat omnis substantia mea, meque amplius non inveniam nisi in te. Imprime cordi meo amorem crucis & humiliatiõnis, qui, ut me redimeres, nec uno quidem momento sine cruce esse voluisti. Ne patiaris me sine fructu à te recedere, sed operare mecum mirabilia tua, sicut cum sanctis tuis operatus es: & fac me ambulare in fortitudine cibi istius usque ad montem perfectionis. Succende me ignitâ vi amoris tui, ut sim tecum consummatus in unum, omnino abstractus à me ipso, & ab omni creatura. Omnibus quoque famulis tuis, pro quibus obtuli hoc Sacrificium, & pro quibus orare debeo, seu tu rogari vis, da pacem, salutem, & tuam benedictionem. Converte miseros peccatores ad te, revoca hæreticos atque Schismaticos, illumina infideles te ignorantes. Adesto omnibus, qui in aliqua necessitate, & tribulatione constituti sunt. Esto propitiuss propinquis & benefactoribus meis. Misere omnium adversantium mihi, vel qui me aliquâ molestiâ affecerunt. Succurre eis, qui se meis precibus commendârunt. Da vivis veniam & gratiam: Da Fidelibus Defunctis lucem & requiem sempiternam. Amen.

s. VI.

*Aspirationes post Missam ad B. Virginem,
Angelos, & Sanctos.*

Respice in me, Gloriosissima Virgo Maria, quia dignum objectum oculorum tuorum nunc factus sum. Loquere pro me bona dilectissimo Filio tuo, qui me Corpore & Sanguine suo suavissimè refecit, & offer ei merita tua in supplementum imperfectionis meæ. Gratias age ei pro me, & impetra mihi ut Sacramentali suâ præsentia non discedat à me, nisi relinquat post se animæ meæ largissimam benedictionem.

Angeli sancti, ministri Dei altissimi, facientes verbum illius, aspice Primogenitum Patris æterni, quem introeuntem in orbem terrarum iussu Patris adorastis, & facite me in eo spiritu & veritate illi servire, quâ vos eidem in hac vita ministrastis, & nunc in cælesti patria servitis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, viri desideriorum, conscii secretorum Dei, intuemini promissum ab initio mundi Redemptorem, quem tam ardentè desiderastis, & tanto tempore expectastis, nec videre potuistis: facite me toto affectu ad ipsum suspirare, ut reliquæ promissiones ejus fideles inveniantur, & sentiam promissos hujus Sacramenti effectus.

Apostoli Jesu Christi, ejusque Evangelii clarissimi Prædicatores, aspice in me ipsum dilectissimum magistrum vestrum quem tantoperè dilexistis: & imperate mihi, ut intemis visceribus ipsum super omnia amem, ejusque fervoris particeps fiam, quem tunc experimentaliter gustastis, quando hoc cibo de manu ejus refecti fuistis.

Inviçissimi Martyres, Christum respicite crucifixum, pro cuius amore sanguinem vestrum tam libenter sudistis, ipsumque orate, ut me semper in cruce vivere & mori faciat, quatenus vicem quam possum ejus dilectioni rependam.

Beati Pontifices, dominici gregis pastores, Agnum cernite immaculatum, quem omnipotenti Deo in sacro altari toties immolastis; & vestris precibus facite me tanti sacrificii dignum ministrum, ut me ipsum bonis operibus perpetuò immolem tam sacræ oblationi associatum.

Servi fideles Christi, Sancti Monachi & Eremitæ, videte dulcissimum Dominum vestrum, pro quo omnia hujus mundi oblectamenta, & affectu & re ipsa reliquistis; & facite me pro ejusdem amore prospera mundi despiciere, nulla ejus adversa formidare, & ad fastigium sanctitatis quantocius pervenire.

Purissimæ Virgines, sponsum vestrum intuemini, cui cum summa exaltatione Virginitatem vestram consecrastis, illibatam mihi mentis & corporis puritatem obrinete, ut hujus vitæ cursu peracto mundus ab omni labe in conspectu Domini merear præsentari.

Omnes Sancti & Sanctæ Dei, consolatio pauperulæ animæ meæ; vos præsertim patroni & protectores mei, aspice magistrum, auctorem, & præmium sanctitatis vestræ, ad universam vestram felicitatem intra viscera mea manentem, mihi que ab ipso, cui vos tantoperè verbo &

excm.

exemplo in hac vita conformastis, vestris intercessionibus impetrate, ut vestra semper vestigia sequar, & ut ad scopum mihi propositæ perfectionis, ac tandem plenus meritis ad vestrum merear consortium pervenire.

CONCLUSIO

Exercitiorum post Missam.

Anima Christi sanctifica me: Corpus Christi salva me: Sanguis Christi inebria me: Aqua lateris Christi lava me: Passio Christi conforta me: O bone Jesu exaudi me: Intra tua vulnera absconde me: Ne permittas me separari à te: Ab hoste maligno defende me: In hora mortis meæ voca me: & jube me venire ad te: ut cum Sanctis tuis laudem te: In sæcula sæculorum. Amen.

Recedo à te modicum, Domine Jesu, sed non sine te, consolatio, felicitas, & omne bonum animæ meæ, & me amplissimæ dilectioni tuæ cum omnibus fratribus, amicis & inimicis meis humillimè commendo. Ama nos, Domine, & transforma quàm simillimè in te. Totus occuper in te, & propter te, nihilque sit objectum verborum actionumque mearum internarum & externarum, nisi tu amor meus. Qui vivis & regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

S. VII.

Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant.

Cum multi sint Sacerdotes, qui frequenter, multi etiam qui quotidie celebrant, & nihilominus hujus vivifici ac divini Sacramenti admirabiles fructus non percipiunt, necessarium procul dubio est tanti mali causas investigare. Unde enim in cura salutis tanta tepiditas, tanta in studio perfectionis negligentia; cum dicat Chrysostomus, oportere nos ab hac mensa recedere Dæmonibus terribiles, & ignem omni ex parte spirantes? Si Deus noster ignis consumens est, venitque in terras suum ignem ferens, qui ardeat & omnium corda comburat, cur ipso intra nos recepto, nec frigus à nobis expellitur, nec ardorem ejus sentimus? Nonne mortis indicium est, vel gravissimæ ægritudinis ignem habere in sinu, & omni calore destitui? Si olim non potuit coram Arca Domini statua Dagon subsistere,

sed statim corruit & contrita est: cur Christi præsentia amoris proprii tyrannicè in anima dominantis Idolum non atterit & confringit? Cur tanta Christi demissio superbiæ spiritum non elidit? Cur tanta ejus mansuetudo iram non compefcit? Cur tantus amor ad ejus sequenda vestigia non impellit? Effectus Eucharistiæ sunt præservare à peccatis, augere gratiam, terrenorum odium infundere, ad æternorum amorem mentem elevare, illuminare intellectum, succendere affectum, conferre animæ & corpori puritatem, conscientia pacem & læticiam, atque inseparabilem cum Deo unionem. Plerique tamen post frequentem celebrationem his effectibus non fruuntur, ad quos nimirum spectat Aggæi Prophetæ objurgatio dicentis, *Comedistis & non estis satiiati: bibistis & non estis inebriati.* Defectus autem non in cibo & potu est, sed in prava edentis & bibentis dispositione. Et hæc prima tanti mali causa est, quia aliud comedimus, aliud esurimus: comedimus panem Angelorum, & immundorum animalium siliquas esurimus, deteriores Israëlitis, qui, dum manna comederent in deserto, ad ollas Egypti suspirabant. Quid igitur miramur, si fauces amaritudine infectæ mellis dulcedinem non percipiunt? Purganda est anima à delectationibus carnis & sensuum, à tepiditate, ab omni affectu ad creaturas, ut possit divinum Sacramentum suos in ea effectus operari. Nam cor terrenis occupatum delectatio Sancta declinat, nec datur divina consolatio admittentibus alienam.

Altera causa est ommissio necessaria præparationis: plerique enim ad tantum ministerium accedere non verentur perfunctoriè, ex consuetudine, ex motivo humano, lucri potius quàm devotionis causâ, non considerantes, quanti oneris sit vel semel celebrare. Cum vir Apostolici spiritus Johannes Avila quemdam Sacerdotio paulò ante initiatum immaturâ morte decessisse audisset, statim quæsit, num aliquando celebrasset: respondenti verò semel dumtaxat; Multum, inquit, deferret ante Judicem. Timere itaque oportet, quia nemo dignè Sacerdotio fungi, nemo hujus Sacramenti fructus percipere potest, nisi, quantum fert humana fragilitas, se ad illud disponat eâ puritate, amore, & devotione, quæ supra à nobis explicatæ sunt.

Tertia demum causa est, quia multi sacro peracto ad exteriora statim divertunt, nec sicut ut Sacramentum suam in eis virtutem exerceat.

E e

I R i

Isti revera gratiam Dei in vacuum recipiunt, nec de mensa cœlesti fructum reportant: quia tantum Dominum ad se venientem indignè excipiunt, nec referentur, aut gratias agunt, imò protinus ab eo recedunt ipsamque contristant, Majestatem ejus, & incomprehensibilem dignitatem parvi pendentes, nec advertentes quanta sit fœditas, vilitas, & miseria ipsorum, ad quos venire dignatus est. Quod si adhibitâ omni diligentia ad dignè & devotè celebrandum contingat, aliquem hujus convivii fructibus minimè perfrui, id admirabili sapientiæ Dei adscribendum est, qui hoc permittit, ut suæ industriæ non tribuat homo hoc gratiæ donum, sed cautè illud custodiat, & se illo semper indignum profiteatur.

C A P U T VII.

Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.

§. I.

De Preparatione.

Quamvis humana negotia divinis functionibus nullo modo æquari, necdum præferri debeant: quia tamen sunt aliqui Sacerdotes publicis utilitatibus inservientes, qui necessariis & inevitabilibus occupationibus ita aliquando detinentur, ut prolixius orare nequeant, brevem illis & expeditam praxim proponere necessarium duxi, quâ uti possint, cum celebrare voluerint, ne minus dignè divinum sacrificium offerentes, ejus fructibus priventur. Hæc autem tria tempora complectitur, id quod Missam antecedit, id quo perficitur, & quod proximè subsequitur.

Ante Missam præmittenda præparatio duplex, remota & proxima. Pro remota hæc servanda. Vespere præcedenti cogitet, se die crastinâ hostiam salutarem omnipotenti Deo oblaturum, eique cogitationi indormiat. Addat brevem aliquem affectum reverentiæ, amoris, & desiderii. Sequenti die in eadem cogitatione & affectu evigilet; caveatque diligenter, ne animus ita se negotiis immergat, & ad externa dilabatur, ut, cum tempus celebrandi advenerit, ad se revocari & recolligi non possit. Proximè ante sacrum terrenis omnibus cogitationibus abjectis, omnique sepositâ rerum agendarum sollicitudine, mentem erigat ad cœlestia. Perpendat quâ devotione se sen-

tiat ad celebrandum incitari, quo sine moveatur. Conscientiam excutiat, & si aliquam ei maculam inesse deprehenderit, Sacramentali confessione eluat cum intimo doloris sensu, & firmo proposito emendationis. Tum breve aliquod tempus sumat, quo fidem mysterii excitet, charitatem accendat, passionem Domini commemoret, dirigat intentionem, & Dei opem sibi & aliis flagitet. Auxilium quoque B. Virginis & Sanctorum ferventer & humiliter implorabit. Horum actuum & affectuum formulas supra descripsimus c. 4. quas sibi quisque in brevissimas aspirationes redigere poterit pro suo capu & devotione.

§. II.

De Celebratione.

Missæ celebrationi tres comites adjunges, reverentiam, attentionem, & devotionem. Reverentia omnes motus exteriores componit, ut modestè graviterque fiant, præscriptis cæremoniis exactissimè servatis, summâque adhibitâ humilitate, quæ omninò necessaria est Hostiam immaculatam offerenti in conspectu Dei & Angelorum. Attentio mentem coërceat, & iis quæ aguntur assigit, ne ad alia defluat & evagetur. Devotio voluntatem inflammat, ne languidè & ex consuetudine sacra operetur, sed cum ingenti fervore, solertique studio Deum placandi & colendi. Quia verò animus parum tenax recti facile distrahitur, quibusdam quasi vinculis adstringi debet, & in se retineri, qualia sunt à me supra proposita capite quinto, quæ ut ibidem notavi, brevitati Missæ nullum afferunt impedimentum. Sunt etiam aliqui, qui in septem veluti stationes Missam partiuntur, ut in singulis congruos excitent affectus, & renovent attentionem. Prima dicitur *Contritionis*, quæ ante gradus Altaris peragitur, ubi Sacerdos tanquam reus se summi Judicis tribunali corde contrito præsentat, & generali confessione noxas expiat. Secunda *Glorificationis*, quæ Missæ introitu, Angelorum cantico, & reliquis usque ad Epistolam continetur. Tertia *Doctrinæ* sive instructionis, quæ Epistolam & Evangelium complectitur, monita scilicet salutis à Prophetis, ab Apostolis & ab ipso Christo nobis tradita, & cum ingenti reverentia suscipienda. Quarta *Fidei*, quæ Symbolo absolvitur. Quinta *Oblationis*, Hostiæ salutaris oblationem continens, omniumque fidelium, pro quibus oramus & offerimus commemoracionem.

Sexta